

Člověk a svět? Výzkum rozvede myšlenky E. Finka a J. Patočky

2.9.2024 - | Fakulta humanitních studií UK

Svět umožňuje člověku vztah k sobě samému, na tom se shodnou tzv. nové materialismy i nový výzkum řešený na FHS pod vedením docenta Hanse Rainera Seppa. Projekt podpořený GAČR má navíc mezinárodní přesah, jelikož se do jeho řešení zapojí i německá strana prostřednictvím profesora Alexandra Schnella z wuppertalské univerzity a stejně tak ho podpořila i německá grantová agentura DFG.

Filosofický výzkum nese název *Antropologie difference: předem daný svět, koexistence a příroda u Eugena Finka a Jana Patočky* (*Differential Anthropology: World-antecedence, Coexistence and Nature in Eugen Fink and Jan Patočka*) a bude trvat do konce září 2027. Jeho hlavní výstupy budou dvojí: právě rozvinutí koncepce diferencíální antropologie na základě myšlení Eugena Finka a Jana Patočky a jeho vymezení vůči současným diskusím na poli filosofické antropologie. To bude obnášet také kritiku tzv. Nových materialismů a objektově orientované ontologie, které s diferencíální antropologií sdílejí zájem o pojetí a vymezení člověka a přírody.

Anotace projektu

Obnovené diskuse o otázkách filosofické antropologie s sebou přinesly ze strany “Nových materialismů” zájem o problém, zda existuje nějaká nadřazená struktura světa. Náš projekt k problému přispívá konceptem diferencíální antropologie založené na E. Finkovi a J. Patočkovi, kteří chápou člověka prostřednictvím jeho diferencíálního vztahu ke světu. Svět jako nadřazená struktura je tu tím, co umožňuje vztah člověka k sobě samému a přitom samo zůstává pro rozumění pozitivně, objektivně neuchopitelné. Odlišnost, difference světa tak zakládá lidské bytí v jeho sebevztahu a jeho vztah ke světu. V tom je shoda s Novými materialismy a ontologiemi: paradigmatickým je odmítnutí redukce světa na lidskou perspektivní projekci a překonání rigidních dualismů přírody a kultury. Nové materialismy nicméně zůstávají pod vlivem falešné alternativy kladení světa jako vůči člověku neutrální nadřazené struktury nebo struktury na lidské bytí redukovatelné. Vůči tomu představuje diferencíální antropologie originální systematickou pozici umožňující kritiku zmíněných současných koncepcí.

Rytina z knihy *L'Atmosphère: Météorologie populaire* (1888), neznámý autor.

Svět umožňuje člověku vztah k sobě samému, na tom se shodnou tzv. nové materialismy i nový výzkum řešený na FHS pod vedením docenta Hanse Rainera Seppa. Projekt podpořený GAČR má navíc mezinárodní přesah, jelikož se do jeho řešení zapojí i německá strana prostřednictvím profesora Alexandra Schnella z wuppertalské univerzity a stejně tak ho podpořila i německá grantová agentura DFG. Filosofický výzkum nese název *Antropologie difference: předem daný svět, koexistence a příroda u Eugena Finka a Jana Patočky* (*Differential Anthropology: World-antecedence, Coexistence and Nature in Eugen Fink and Jan Patočka*) a bude trvat do konce září 2027. Jeho hlavní výstupy budou dvojí: právě rozvinutí koncepce diferencíální antropologie na základě myšlení Eugena Finka a Jana Patočky a jeho vymezení vůči současným diskusím na poli filosofické antropologie. To bude obnášet také kritiku tzv. Nových materialismů a objektově orientované ontologie, které s diferencíální antropologií sdílejí zájem o pojetí a vymezení člověka a přírody.

Obnovené diskuse o otázkách filosofické antropologie s sebou přinesly ze strany “Nových materialismů” zájem o problém, zda existuje nějaká nadřazená struktura světa. Náš projekt k problému přispívá konceptem diferenciální antropologie založené na E. Finkovi a J. Patočkovi, kteří chápou člověka prostřednictvím jeho diferenciálního vztahu ke světu. Svět jako nadřazená struktura je tu tím, co umožňuje vztah člověka k sobě samému a přitom samo zůstává pro rozumění pozitivně, objektivně neuchopitelné. Odlišnost, difference světa tak zakládá lidské bytí v jeho sebevztahu a jeho vztah ke světu. V tom je shoda s Novými materialismy a ontologiemi: paradigmatickým je odmítnutí redukce světa na lidskou perspektivní projekci a překonání rigidních dualismů přírody a kultury. Nové materialismy nicméně zůstávají pod vlivem falešné alternativy kladení světa jako vůči člověku neutrální nadřazené struktury nebo struktury na lidské bytí redukovatelné. Vůči tomu představuje diferenciální antropologie originální systematickou pozici umožňující kritiku zmíněných současných koncepcí.

Rytina z knihy *L'Atmosphère: Météorologie populaire* (1888), neznámý autor.

<https://fhs.cuni.cz/FHS-1002.html?locale=cz&news=23014>